Yli 200 vuotta atsaleanjalostusta
Över 200 år azaleaförädling
Over 200 years of azalea breeding

peipponen
bofink
chaffinch

Leipuri **Pierre Mortier** Belgian Gentistä alkoi tiettävästi ensimmäisenä toden teolla risteyttää atsaleoja 1800-luvun alkupuolella. Hän risteytti vastikään löydettyjä amerikkalaisia luonnonlajeja keskenään ja ainoan eurooppalaisen lajin, kelta-atsalean (*Rhododendron luteum*), kanssa. Näistä tuoksuvista ja värikkäistä, mutta usein pienikukkaisista lajikkeista alettiin käyttää ryhmänimeä Gentin atsaleat.

Näistä jatkoivat sittemmin taimistot **M. Koster and Sons** Hollannissa (Mollis/Kosterin atsaleat) ja **Knap Hill** Englannissa (Knap Hillin atsaleat). Heidän aikanaan oli tullut tunnetuksi japaninatsalean (*R. molle* subsp. *japonicum* ja *molle*) sekä japanilainen että kiinalainen muoto, joita hyödyntäen onnistuttiin jalostamaan myös suurikukkaisia lajikkeita. Lopulta myös arka lännenatsalea (*R. occidentale*) Yhdysvaltain länsirannikolta päätyi jalostukseen mukaan. Vielä kun lajikkeita risteytettiin keskenään (Exburyn atsaleat), alkoi koko lajikkeisto saada nykyisen muotonsa.

Talvenkestävien atsaleojen jalostusta on tehty sekä Yhdysvaltain Minnesotassa (Lights-atsaleat) että Suomessa. Kotimaisten lajikkeiden valintaprosessi on edelleen käynnissä, ja uusia lajikkeita on tulossa markkinoille. Voimalinjan alapuolisissa istutuksissa voit nähdä laajalti koko atsaleajalostuksen historian. Lajikkeita on istutettu melkein jokaiselta vuosikymmeneltä 200 vuoden jalostushistorian ajalta.

Bagare **Pierre Mortier** från Gent i Belgien är såvitt veterligt den första som på allvar började korsa azaleor i början av 1800-talet. Han korsade nyligen upptäckta amerikanska naturarter med varandra och med den enda europeiska arten, guldazalea (*Rhododendron luteum*). Dessa doftande och färgglada arter som vanligtvis har små blommor började kallas Gent-azaleor.

Efter detta fortsattes arbetet av plantskolorna **M. Koster and Sons** i Holland (Mollis/Kosters azaleor) och **Knap Hill** i England (Knap Hills azaleor). Under deras tid blev både den japanska och den kinesiska sorten av japansk azalea (*R. molle* subsp. *japonicum* och *molle*) kända. Med dessa lyckades man också med att förädla sorter med stora blommor. Slutligen började man förädla även den känsliga sommarazalean (*R. occidentale*), som härstammar från Förenta staternas västkust. Dessutom korsades sorter med varandra (Exburys azaleor), och sort-urvalet började få sin nutida form.

Vinterhärdiga azaleor har förädlats både i Minnesota i USA (Lights-azaleor) och i Finland. Processen för att välja inhemska sorter pågår fortfarande, och nya sorter ska komma ut på marknaden. Bland planteringarna under kraftlinjen kan du se en stor del av azaleaförädlingens historia. Planteringarna omfattar sorter från nästan alla årtiondena under den 200 år långa förädlingshistorien.

Baker **Pierre Mortier** from the city of Ghent in Belgium is considered the first person to have started seriously crossbreeding azaleas in the early 19th century. He crossbred natural species that had been recently discovered in America with the only European azalea species, the yellow azalea (*Rhododendron luteum*). These fragrant and colourful but often small-flowered varieties began to be collectively referred to as Ghent azaleas.

Mortier's work was continued by nurseries **M. Koster and Sons** in Holland (Mollis/Koster azaleas) and **Knap Hill** in England (Knap Hill azaleas). By this time the Japanese and Chinese forms of the azalea species *Rhododendron molle* (subsp. *japonicum* and *molle*) had also been known in Europe and were successfully crossbred to produce large-flowered varieties. Eventually, the tender western azalea (*R. occidentale*) from the West Coast of the United States was also added to breeding programmes. The resulting varieties were crossbred with each other (Exbury azalea), giving rise to the range of azaleas we see today.

Winter-hardy azaleas have been bred in both Minnesota in the United States (Lights azaleas) and Finland. The selection process of Finnish cultivars is still in progress, with new cultivars expected to enter the market soon. The plantings below the power line showcase almost the entire history of azalea breeding, featuring cultivars from nearly every decade of the 200-year breeding history.

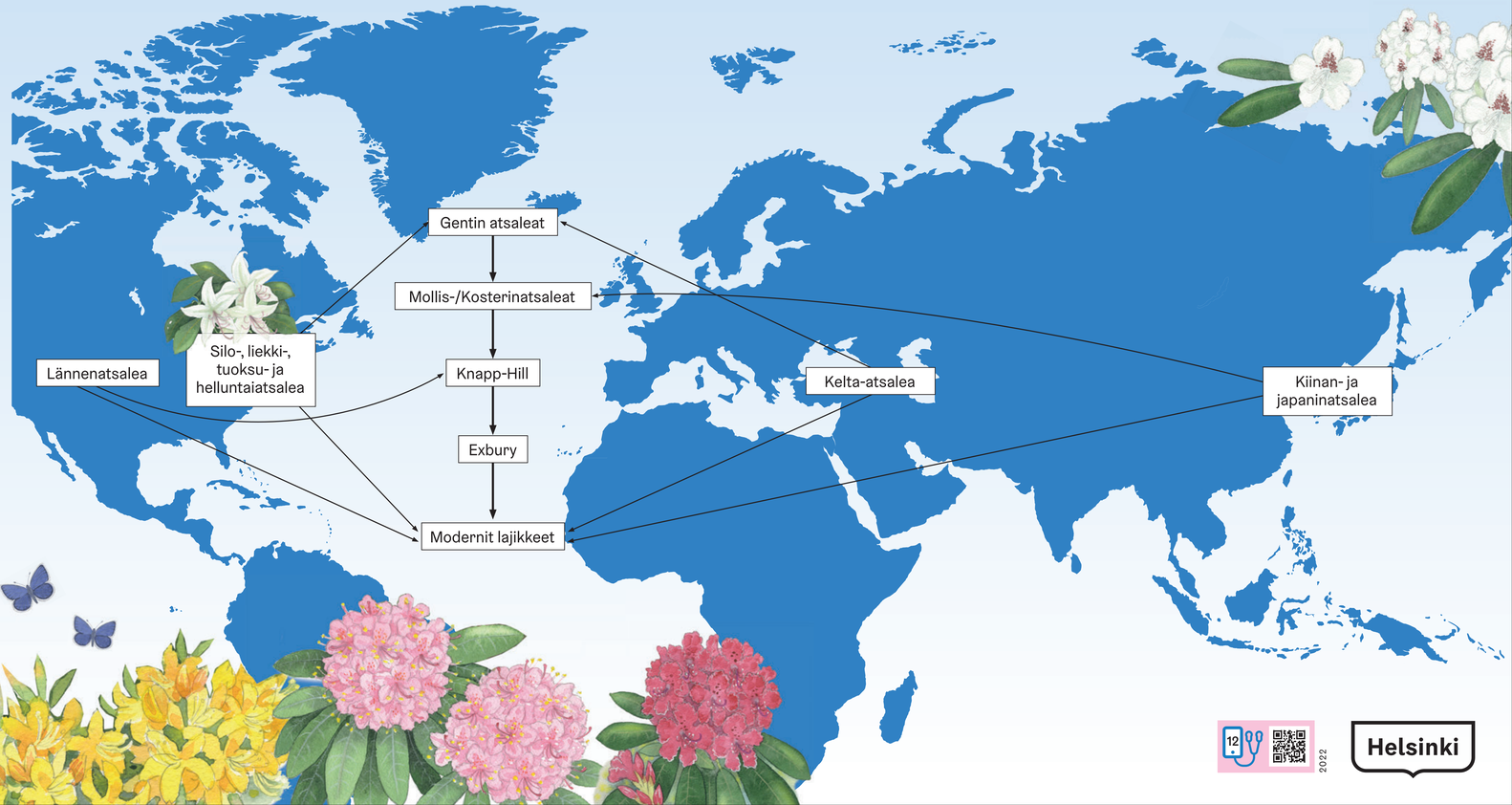

2022

Helsinki